

Procedura postępowania z Osobami z Niepełnosprawnościami oraz innych osób ze szczególnymi potrzebami podczas ewakuacji z obiektów Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi.

I. Postanowienia ogólne

§ 1

1. Procedura określa podstawowe zasady i sposoby postępowania podczas ewakuacji osób z niepełnosprawnościami oraz osób ze szczególnymi potrzebami z miejsca zagrożenia w miejsce bezpieczne (dalej jako „Procedura”). Pozostałe zasady określa Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla użytkowanego obiektu oraz Plan ewakuacji (Zarządzenie nr 5 Kanclerza PWSFTviT w Łodzi z dnia 15 marca 2022 r. wraz z załącznikami).
2. Osobami z niepełnosprawnościami w rozumieniu Procedury są osoby posiadające aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie, o którym mowa w art. 5 oraz art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (dokument równoważny). W szczególności są to:
 - 1) osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się;
 - 2) osoby z dysfunkcją wzroku;
 - 3) osoby z dysfunkcją słuchu i mowy.
3. Osobami ze szczególnymi potrzebami w rozumieniu Procedury są wszystkie inne osoby, które ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajdują, muszą podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.
4. Jeżeli w Procedurze użyto określenia „Osoba z Niepełnosprawnościami”, odnosi się ono zarówno do osób z niepełnosprawnościami jak i innych osób ze szczególnymi potrzebami.
5. Ewakuacja jest to zaplanowane lub doraźnie zorganizowane wyprowadzenie pracowników, wykładowców, studentów, doktorantów i innych osób przebywających na terenie PWSFTviT w Łodzi, a także przemieszczenie środków materialowych z zagrożonych obiektów do wyznaczonych rejonów zbiórki.
6. Ewakuację prowadzi się w celu:
 - 1) ochrony pracowników, wykładowców, studentów, doktorantów i innych osób przebywających na terenie PWSFTviT w Łodzi przed niebezpieczeństwami zagrażającymi ich życiu lub zdrowiu;
 - 2) zminimalizowania strat materialnych w zagrożonych obiektach.
7. Ewakuację zarządza się w przypadku zagrożenia:
 - 1) pożarem – jeżeli nie jest możliwe prowadzenie akcji ratowniczo-gaśniczej i opanowanie pożaru przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego;
 - 2) aktem terrorystycznym – informacje o podłożeniu ładunku wybuchowego lub innych materiałów niebezpiecznych dla życia lub zdrowia ludzi albo o wtargnięciu terrorysty na teren PWSFTviT w Łodzi;
 - 3) skażeniem toksycznymi środkami chemicznymi – jeżeli czas dojścia obłoku skażonego powietrza jest większy niż 15 minut;
 - 4) zakażeniem zakaźnymi czynnikami biologicznymi;
 - 5) wybuchem gazu spowodowanym awarią instalacji gazowej;
 - 6) powodzią (zatopieniem);

- 7) katastrofą budowlaną;
- 8) innymi zagrożeniami, które mogą zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi.
8. Osoby ewakuowane zobowiązane są do stosowania się do poleceń koordynatora i kierownika ewakuacji, funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej i Policji oraz osób wspierających ewakuację i innych osób odpowiedzialnych za ewakuację.
9. W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji z obiektów PWSFTviT, osoby z niepełnosprawnościami są ewakuowane z zachowaniem szczególnej pieczy. Iun
10. W przypadku osób z niepełnosprawnościami bezpieczna ewakuacja powinna uwzględniać:
 - 1) rodzaj i stopień niepełnosprawności oraz wiek ewakuowanych osób,
 - 2) współdziałanie w ewakuacji ze strony innych osób m.in. pracowników administracyjnych, nauczycieli akademickich, studentów/słuchaczy, doktorantów, ochrony budynku oraz innych osób w tym czasie przebywających na budynku.

II. Osoby odpowiedzialne za ewakuację osób z niepełnosprawnościami

§ 2

1. Odpowiedzialność za ewakuację osób z niepełnosprawnościami ponoszą Kanclerz oraz w przypadku:
 - 1) pracownika – jego bezpośredni przełożony, a jeżeli bezpośredni przełożony jest osobą z niepełnosprawnością, jego zastępca;
 - 2) studenta, doktoranta lub innych osób uczestniczących w zajęciach dydaktycznych albo innych formach działalności akademickiej – osoba prowadząca zajęcia;
 - 3) mieszkańca domu studenckiego – kierownik domu studenckiego lub osoba przez niego wyznaczona;
 - 4) innej osoby przebywającej w zagrożonym obiekcie – kierownik komórki organizacyjnej albo kierownik domu studenckiego, kierownik Teatru Studyjnego w przypadku powzięcia informacji o przebywaniu takiej osoby w .
2. Osoby wskazane w ust. 1 wyznaczają osobę, która doprowadzi osobę z niepełnosprawnością do punktu zbiórki, informując niezwłocznie Kanclerza o zdarzeniu.

III. Identyfikacja potrzeb osób z niepełnosprawnościami dla celów ewakuacyjnych

§ 3

1. Osoby z niepełnosprawnościami, w celu zwiększenia swojego bezpieczeństwa podczas ewakuacji z obiektów PWSFTviT w Łodzi i umożliwienia sprawnego przeprowadzenia ich ewakuacji we właściwy sposób zachęca się do zgłoszenia informacji o szczególnych potrzebach do Specjalisty ds. dostępności. Brak wcześniejszego zgłoszenia może spowodować utrudnienia w sprawnym przeprowadzeniu ewakuacji danej osoby i wyłącza odpowiedzialność osób wskazanych w pkt II ust. 1 Procedury, chyba że niepełnosprawność albo inna szczególna potrzeba danej osoby jest możliwa do zidentyfikowania przez osobę wskazaną odpowiednio w pkt II ust. 1 bez jakichkolwiek dodatkowych nakładów.
2. Kanclerz koordynuje przepływ informacji, który zapewnia:
 - 1) przekazanie procedury wszystkim pracownikom;
 - 2) umieszczenie procedury w widocznych miejscach;
 - 3) przeszkolenie nowych pracowników.
3. Specjalista ds. BHP w porozumieniu z Kanclerzem przeprowadza cykliczne szkolenia dotyczące ewakuacji osób z niepełnosprawnościami, w tym w szczególności dedykowane nauczycielom akademickim prowadzącym zajęcia dydaktyczne.

IV. Podstawowe zasady ewakuacji osób z niepełnosprawnością

§ 4

1. W PWSFTviT w Łodzi realizowana jest ewakuacja zorganizowana. Obowiązek udziału w ewakuacji spoczywa na wszystkich pracownikach, wykładowcach, studentach, doktorantach i innych osobach przebywających na terenie PWSFTviT w Łodzi.
2. Wszyscy bezwzględnie stosują się do poleceń osób kierujących ewakuacją.
3. Wszystkie osoby znajdujące się w budynku, mają obowiązek opuszczenia pomieszczeń i udania się najkrótszą drogą do oznakowanego miejsca zbiórki zgodnie z planem ewakuacji, w tym planem ewakuacji indywidualnej zależnej od rodzaju niepełnosprawności.
4. Na czas ewakuacji osoba wskazana w pkt II ust. 1 Procedury wyznacza opiekuna osoby z niepełnosprawnościami, która ma pomóc osobie z niepełnosprawnościami dotrzeć do miejsca wyznaczonego jako zbiórki ewakuacji oraz jest zobowiązany do powiadomienia kierownika ewakuacji o potrzebie ewakuacji OzN.
5. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tej części obiektu, w której powstał pożar lub te, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia. Wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności powinny być osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą się poruszać o własnych siłach.
6. Przy silnym zadymieniu drogi ewakuacyjnej należy poruszać się w pozycji pochylonej, trzymając głowę jak najbliżej podłoża, ponieważ w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy panuje mniejsze zadymienie. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłonić wilgotnym elementem odzieży, ułatwi to oddychanie.
7. Podczas ewakuacji należy w miarę możliwości poruszać się przy ścianach, by nie tracić orientacji co do kierunku ruchu ewakuacyjnego oraz unikać ewentualnej kolizji ze służbami ratunkowymi.
8. Osoby niepełnosprawne ruchowo oraz z dysfunkcjami wzroku należy ewakuować przenosząc je na rękach, krzesłach ewakuacyjnych lub przy wykorzystaniu schodolazu gąsienicowego (schodolaz znajduje się w Portierni Głównej).
9. Na miejscu zbiórki kierownik ewakuacji weryfikuje, na podstawie informacji uzyskanych od osób wymienionych w pkt II ust. 1, czy wszyscy studenci/słuchacze, pracownicy i inne osoby opuściły budynek.
10. Szczególną uwagę w miejscu zbiórki należy zwrócić na to, czy osoby z niepełnosprawnościami mogą mieć trudności z rozpoznaniem alarmowych sygnałów ewakuacyjnych lub trudności w przemieszczaniu się opuściły budynek.
11. Jeżeli występuje podejrzenie, że ktoś pozostał w budynku, należy niezwłocznie zgłosić ten fakt osobom nadzorującym ewakuację lub służbom ratowniczym.
12. W miejscu zbiórki należy pozostać do czasu otrzymania informacji o dalszym postępowaniu.

V. Zasady i sposoby ewakuacji ze względu na rodzaj niepełnosprawności:

§ 5

1. W sytuacji, w której osoba będąca opiekunem osoby z niepełnosprawnością, podczas ewakuacji nie wie, w jaki sposób pomóc osobie z niepełnosprawnością powinna ją o to zapytać.

2. Podczas ewakuacji osoby z niepełnosprawnością należy kierować się następującymi zasadami:
 - 1) powiadomienie osoby z niepełnosprawnością o wystąpieniu zagrożenia;
 - 2) pomoc w odnalezieniu drogi ewakuacyjnej;
 - 3) pomoc w samodzielnym opuszczeniu budynku (wyprowadzenie);
 - 4) opuszczenie budynku z użyciem specjalistycznego sprzętu ewakuacyjnego – o ile sytuacja tego wymaga – ewakuacja osób z niepełnosprawnością ruchową (a także wszystkich osób, które nie mogą samodzielnie i szybko poruszać się po schodach).
3. Ewakuacja **osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się**:
 - 1) osoby o ograniczonej zdolności poruszania się należy ewakuować z pomocą specjalistycznego sprzętu, a także przenosząc je na rękach;
 - 2) ewakuację można przeprowadzić poprzez:
 - a) wykorzystanie krzeselka – sadzając na nim osobę wymagającą pomocy, a następnie chwytając za nóżki oraz oparcie;
 - b) chwyt strażacki – przekładając jedną rękę między nogami osoby ewakuowanej, a drugą zaciskając na nadgarstku jego zwisającej ręki, ewakuujący kładzie sobie ewakuowanego na barkach;
 - c) chwyt kończynowy – jedna osoba staje za głową ratowanego i chwytą go pod pachy, druga jest odwrócona do ewakuowanej osoby plecami i chwytą go pod kolana;
 - d) chwyt na barana – ewakuujący trzyma ewakuowanego na plecach, podtrzymując go obydwoma rękami za uda;
 - e) chwyt kołyskowy – klasyczny sposób przenoszenia małych dzieci;
 - f) wykorzystanie koca lub innego podobnego rozmiarami materiału – ewakuowana osoba leży na kocu, w ten sposób możliwe jest ciągnięcie osoby po płaskiej równej powierzchni.
4. Ewakuacja **osoby z dysfunkcją wzroku**:
 - 1) przed nawiązaniem kontaktu fizycznego, należy uprzedzić osobę niewidomą, tj. podać swoje imię oraz powiadomić o tym, co się dzieje; nie należy działać z zaskoczenia;
 - 2) w przypadku konieczności poprowadzenia osoby niewidomej nie należy łapać jej gwałtownie za rękę, tylko zaproponować np. swoje ramię, na którym będzie mogła się oprzeć dla zachowania równowagi;
 - 3) idąc z osobą niewidomą, należy opisywać otoczenie oraz wskazywać określone przeszkody, takie jak schody, stopień w górę/w dół;
 - 4) przewodnik zawsze i wszędzie idzie pierwszy, a osoba niewidoma pół kroku za nim. Jako przewodnik należy obserwować nie tylko drogę przed sobą i osobą niewidomą, lecz także przestrzeń obejmującą jej tułów i głowę. Pozwoli to uniknąć ewentualnego narażenia na zderzenie z elementami wystającymi poza obręb ściany, np. wiszącymi. Tempo poruszania się powinno być dostosowane do możliwości osoby niewidomej.
 - 5) należy pozostać w ciągłym kontakcie słownym, pamiętając że u osób tych dynamiczne zmiany sytuacji powodują dezorientację, panikę i inne nieprzewidziane zachowania;
 - 6) należy wprost formułować komunikaty o tym, co osoba niewidoma powinna zrobić np. zatrzymaj się, pochyl się, przeskocz; nie należy stosować sformułowań takich jak „uważaj”;
 - 7) nie wolno pozostawiać osoby niewidomej bez punktu odniesienia. Jeśli zdarzy się konieczność zostawienia osoby w otwartej przestrzeni, należy wówczas dokładnie określić warunki tej przestrzeni.
5. Ewakuacja **osoby z dysfunkcją słuchu**:

- 1) osoby niesłyszące lub niedosłyszące potrafią czasem czytać z ruchu warg, dlatego podczas ewakuacji należy upewnić, że osoba niesłysząca lub niedosłysząca patrzy na mówiącego;
- 2) jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie skupia uwagi na mówiącym, można zamachać ręką lub dotknąć jej ramienia, by skupić jej wzrok na mówiącym;
- 3) twarz mówiącego musi zawsze być zwrócona do osoby niesłyszącej lub niedosłyszącej;
- 4) gdy osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie zrozumie któregoś zdania, należy ująć je inaczej bez jego powtarzania;
- 5) w przypadku gdy nie jest możliwe skomunikowanie się z osobą z dysfunkcją słuchu za pomocą ruchu warg, należy zastosować inny sposób przekazania komunikatu, np. napis na kartce, wpisanie informacji na telefonie, wykorzystanie prostej gestykulacji.
6. Ewakuacja **innych osób ze szczególnymi potrzebami**:
 - 1) prowadząc ewakuację osób ze szczególnymi potrzebami należy uwzględnić konieczność traktowania każdej spośród nich jako indywidualnej jednostki;
 - 2) w toku ewakuacji należy uwzględnić, że zachodzące w szybkim tempie zmiany związane z zaistniałym zagrożeniem oraz ewakuacją mogą wśród osób ze szczególnymi potrzebami powodować dezorientację, panikę, stres, a także niechęć lub niemożność działania.

VI. Szkolenia i próbne ewakuacje

§ 6

1. Tematyka ewakuacji, w tym ewakuacji osób z niepełnosprawnościami, jest ujęta w obowiązkowych szkoleniach wstępnych i okresowych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujących pracowników, studentów i doktorantów PWSFTviT w Łodzi.
2. Specjalista ds. BHP zobowiązany jest do zorganizowania dodatkowego szkolenia dedykowanego zasadom ewakuacji osób z niepełnosprawnościami.
3. Dziekan, kierownik jednostki pozawydziałowej, kierownik Domu Studenta lub Kanclerz informuje studentów, doktorantów, pracowników oraz mieszkańców Domu Studenta z niepełnosprawnościami oraz osoby odpowiedzialne za ewakuację osób z niepełnosprawnościami o możliwości odbycia szkolenia, o którym mowa w ust. 2 poza kalendarzem obowiązkowych szkoleń wstępnych i okresowych.
4. Próbne ewakuacje przeprowadza się nie rzadziej niż raz w roku akademickim.
5. W planowaniu i przeprowadzaniu próbnych ewakuacji uwzględnia się:
 - 1) obecność osób z niepełnosprawnościami;
 - 2) różne scenariusze zagrożeń;
 - 3) wszystkie dostępne drogi ewakuacyjne.
6. Z każdej próbnej ewakuacji sporządza się protokół zawierający wnioski i zalecenia.